

Література:

1. Бандурин А. В. Стратегический менеджмент организации [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.cfin.ru/management/>.
2. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва : монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 384 с.
3. Бруханський Р. Ф. Адаптація облікової системи сільськогосподарського підприємства до вимог стратегічного менеджменту / Р. Ф. Бруханський // Облік і фінанси. – 2012. – №. 3. – С. 23-27.
4. Бруханський Р. Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи обліку / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – № 2. – С. 210-217.
5. Друкер П. Ф. Энциклопедия менеджмента : пер. с англ. / П. Друкер. – М. : Изд. «Вильямс», 2004. – 432 с.

Нечипорук Юлія

студентка групи ОПЗм-51

Тернопільський національний економічний університет

ВЗАЄМОДІЯ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІЗНИХ ІЄРАРХІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ

Одним із базових теоретичних питань, що стосується побудови стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку, є з'ясування, чи може бухгалтерський облік бути багатоцільовим, чи може бухгалтерський облік виконувати традиційні для нього функції (збереження майна власників, надання інформації для оперативного і тактичного управління, визначення фінансового результату в поточному періоді), забезпечуючи вимоги оперативного і тактичного управління, та одночасно відповідати вимогам стратегічного управління – забезпечувати інформаційну підтримку реалізації стратегії підприємства та забезпечувати прийняття стратегічних управлінських рішень.

Цю облікову проблему одним із перших визначив Б. Валуєв, який у 1998 році, розглядаючи питання поділу обліку на окремі види, зазначив, що питання полягає лише в тому, як підпорядкувати всі складові бухгалтерського обліку цілям оперативного, поточного та стратегічного управління. В останні роки

актуалізації цієї проблематики в Україні сприяв С. Голов, зазначаючи про можливість одночасного задоволення потреб всіх користувачів облікової інформації за допомогою єдиної інформаційної облікової системи. багато наукових праць з цього приводу опубліковано Р. Бруханським.

На думку І. Богатої, комерційна організація має формувати облікову систему, орієнтовану на реалізацію обраної стратегії. Для успішної реалізації обраної стратегії необхідно сформувати систему як оперативного (тактичного), так і стратегічного обліку. Бухгалтерський облік має об'єднувати в собі як тактичний, так і стратегічний облік [1, с. 16].

З. Семанюк зазначає, що стратегічно орієнтована підсистема обліку є глобальною моделлю інформаційної технології, що об'єднує в межах єдиної системи фінансовий та управлінський облік, використовує інформаційні потоки про зовнішні фактори макросередовища, які формують функціональні служби та підрозділи підприємства [5, с. 239].

Спільним у підходах авторів є те, що, на їх думку, система обліку може об'єднати в єдине ціле підсистеми, які будуть одночасно забезпечувати інформаційну підтримку оперативного, тактичного і стратегічного управління.

На думку Р. Ф. Бруханського підхід, який базується на можливості системи обліку надавати менеджменту інформацію для потреб операційного, тактичного і стратегічного призначення, є лише одним із можливих варіантів взаємодії облікового забезпечення оперативного, тактичного і стратегічного управління. Оскільки на сьогодні облікова система (фінансового і управлінського обліку) дозволяє одночасно забезпечувати ефективне функціонування оперативного і тактичного управління, то загальний (теоретично можливий) набір варіантів взаємодії облікового забезпечення оперативного, тактичного і стратегічного управління можливий у наступній структурі: 1) система бухгалтерського обліку може виступати в якості інформаційного супроводу (забезпечення) процесу стратегічного менеджменту. Даний підхід є найбільш поширеним серед вітчизняних і зарубіжних дослідників. Його особливістю є розгляд бухгалтерського обліку в якості забезпечуючої інформаційної підсистеми системи стратегічного менеджменту, яка виступає генератором облікової інформації для розробки проектів стратегічних рішень та інформаційним джерелом для проведення стратегічного контролю; 2) стратегічний облік (фінансовий і управлінський) є лише одним із етапів стратегічного менеджменту, що забезпечує сканування внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства. Представники такого

підходу виділяють окремих функціональний напрям бухгалтерського обліку – стратегічний облік (фінансовий та управлінський), подальший розвиток якого зумовлює необхідність внесення значних змін в існуючу облікову методологію, трансформацію існуючих принципів бухгалтерського обліку та облікових цінностей, сформованих протягом тривалого історичного періоду; 3) система бухгалтерського обліку може бути одним із інструментів системи стратегічного менеджменту внаслідок реалізації функції перерозподілу ресурсів в національній економіці; 4) система бухгалтерського обліку може виступати об'єктом стратегічного менеджменту. Даний підхід передбачає перехід в площину організації бухгалтерського обліку і стосується аналізу подальших стратегічних перспектив розвитку системи бухгалтерського обліку на підприємстві, як одного із видів інформаційних систем підприємства [2, с. 240-242].

Проведений аналіз можливих варіантів взаємодії облікового забезпечення оперативної, тактичної й стратегічної ієрархії менеджменту дозволяє зробити висновок, що в сучасних умовах розвитку національної системи обліку найбільш прийнятними для вітчизняних підприємств є побудова облікового забезпечення стратегічного управління на основі використання даних про внутрішнє середовище підприємства (із діючої облікової системи) та їх доповнення даними про зовнішнє середовище підприємства, для збору якої необхідна побудова стратегічно орієнтованої системи обліку.

Література:

1. Богатая И. Н. Стратегический учет как перспективное направление развития бухгалтерского учета / И. Н. Богатая // Учет и статистика. – 2008. – № 2. – С. 13-19.
2. Бруханський Р. Ф. Концепція стратегічного менеджменту та бухгалтерський облік : можливі варіанти взаємозв'язку / Р. Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2014. – Вип. 3 (52). – С. 239-243.
3. Бруханський Р. Ф. Аналіз вимог системи стратегічного менеджменту до побудови стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2014. – № 1 (67). – С. 163-169.
4. Бруханський Р. Ф. Методика ведення стратегічного фінансового обліку на підприємствах: інжиніринговий аспект / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 8. – С. 18-28.

5. Бруханський Р. Ф. Фінансово-облікова проблематика відтворення потенціалу сільськогосподарських підприємств : монографія / Р. Ф. Бруханський, Н. В. Железняк, І. П. Хомин ; за наук. ред. Р. Ф. Бруханського. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 452 с.
6. Семанюк В. З. Облік для стратегічного управління - проблеми теоретичної концептуалізації / В. Семанюк // Менеджмент і підприємництво в Україні. – 2012. – № 2. – С. 235-240.

Дембіцький Микола
директор
МП «Цейлон»

СТРАТЕГІЧНА ПАРАДИГМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Враховуючи процедуру формування стратегічної управлінської парадигми, окремі науковці (М. В. Болдуєв [1, с. 123], С. Ф. Голов [3, с. 375], Г. Є. Крохичева, Н. Тарасьянц [3, с. 5], О. П. Кундря-Висоцька [3, с. 138], І. Й. Яремко [3, с. 249]) наголошують на необхідності виділення і обґрунтування стратегічної парадигми бухгалтерського обліку, яка дозволить обґрунтувати теоретико-методологічні підвалини стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку як елемента системи стратегічного управління.

На думку Р. Ф. Бруханського [2, с. 65], на даному етапі розвитку концепції стратегічного обліку зарано говорити про формування стратегічної парадигми бухгалтерського обліку у зв'язку з такими причинами:

1) на даному етапі розвитку відбувається розвиток стратегічної управлінської парадигми, тому відсутні чіткі вимоги (вони перебувають у стані удосконалення), яким має відповідати новостворена стратегічна парадигма бухгалтерського обліку. Так, поряд з удосконаленням систем управління в результаті кардинальних змін у процедурі збору, обробки та представлення інформації (Data Warehouse, OLAP, XBRL тощо) та глобалізації світової економіки, в рамках стратегічної управлінської парадигми відбуваються зміни її теоретичного базису, що передбачає поступовий перехід від стратегічного планування до побудови складних стратегічних систем (нова управлінська стратегічна парадигма). Проте більшість дослідників у сфері бухгалтерського обліку не проводить розмежування між управлінською стратегічною парадигмою та новою уп-